

KİTABIN ADI : ASKER VE DEVLET
YAZARI : Samuel P. HUNTINGTON (Çeviren: Kazım Uğur Kızılaslan)
YAYIN EVİ : Salyangoz Yayınları (İlk Baskı: Belknap/Harvard Press)
BASIM YILI VE YERİ : İstanbul 2006 (İlk Baskı: 1957, New York)
SAYFA SAYISI : 739
KONUSU : Sivil-Asker İlişkileri Kuramı ve Uygulamaları.

ÖZETİ :

Günümüzün önde gelen uluslararası ilişkiler uzmanlarından, tartışmalı **Medeniyetler Çatışması tezinin mimarı** olan **Samuel Huntington**'ın ilk ciddi eseri olan bu kitap, **1957 yılında** yazılmış ve günümüzün en çok tartışılan konularından **sivil asker ilişkileri üzerine yazılmış** ilk kapsamlı inceleme olarak haklı bir üne kavuşmuştur. Kitabın özeti en son İngilizce baskısı esas alınarak ve Türkçe baskısından da yararlanılmak suretiyle, ana bölüm başlıklarına sadık kalınarak yapılmıştır.

1. GİRİŞ: ULUSAL GÜVENLİK VE SİVİL ASKER İLİŞKİLERİ

Bir ulusun sivil-askerî ilişkilerinin düzenlenme biçimi, o ulusun askerî güvenlik politikasının temelini oluşturur. Bu politikanın kurumsal düzeydeki amacı, askerî güvenliği, diğer sosyal değerlerden, en az fedakârlıkla azami seviyeye çıkaracak bir sivil-asker ilişkileri sistemi geliştirmektir. Uygun bir biçimde sivil-asker ilişkileri kalıbı geliştiren uluslar, güvenlik arayışında önemli bir avantaja sahip olurlar. Bunu başaramayan uluslar ise kaynaklarını israf eder ve hesap edilmemiş risklerle karşılaşır.

Sivil asker ilişkilerinin en önemli odağı, subay kadrosunun devletle ilişkisidir. Subay kadrosu, askeri yapının aktif yönetici unsurlarıdır ve toplumun askeri güvenliğinden sorumludur.

2. I. KISIM :ASKERİ KURUMLAR VE DEVLET: KURAMSAL VE TARİHİ PERSPEKTİF

a. Bir Meslek Olarak Subaylık

Subaylık, geçmişten farklı olarak, bir meslek olarak değerlendirilmekte; **profesyonellik, günümüz subayını önceki çağların savaşçılarından ayıran özellik** olarak ortaya çıkmaktadır. (İngilizcede meslek anlamına gelen "profession" ve profesyonelliğin etimolojik olarak aynı kökten gelmesi, bu iki kavramın İngilizce okur için daha fazla anlaşılır olmasını sağlamaktadır)

Genel olarak bir "**meslek**" üç ana özellik taşır: Uzun eğitim süreci ve tecrübeden kaynaklanan **uzmanlık**, vazifeye gelen **sorumluluk** ve aynı işi yapan kişilerin taşıdığı **birlik duygusu** (corporateness), ya da kendi camiasına **aidiyettir**.

Subaylık bu kapsamda değerlendirildiğinde, **subayın uzmanlığı**, çok yoğun bir eğitim ve eğitim gerektiren "**şiddetin yönetilmesi**"dir ki bu olağanüstü bir zihinsel beceridir.

Subayın **sorumluluğu toplumun güvenini sağlamaktır**. Camia olarak **subaylık, sadece insanları değil, kurumları, kendi jargon ve literatürünü, okulları, dernekleri içerir. Diğer mesleklerden farklı olarak bireyin hayatının çok önemli bir kısmını alan subaylık bu özelliği ile meslek ötesinde bir yaşam biçimi olarak algılanma zorunluluğu** ile farklılık arz eder.

b. Batı Toplumunda Askerlik Mesleğinin Yükselişi

Subaylık, meslek olarak, 19'uncu yüzyılın bir ürünüdür. Öncesinde aristokratlar veya geçici paralı askerler komuta rolünü üstlenmişlerdir. Paralı asker için subaylık bir iş; amatör aristokrat içinse bir hobi olmuştur. Mesleğe geçiş sürecinde bu özellikler kısmen devam etmiştir. **18'inci yy.da** ilk defa açılan basit askeri okullara giriş için aristokrasiye ait olmak bir şart olarak öne sürülmüştür. Bu dönemde İngiltere'de rütbelere para ile satın alınmış, **komutanlık sadece aristokratlarda bulunan ve doğuştan gelen bir yetenek olarak değerlendirilmiştir.**

Profesyonellik: Prusya Hükümetinin, 6 Ağustos 1808 tarihli, terfilerin bilgi, eğitim ve liyakate dayanarak yapılmasını emreden kararname, **profesyonelliğin başlangıcı** olarak kabul edilmelidir. Profesyonelliğe giden yolda önemli yapıtaşları, (1) **Teknolojinin gelişmesi** ve neticesinde şiddetin yönetiminin artık **harp ilmi** olarak değerlendirilme zorunluluğu, (2) **Ulus devletlerin** ortaya çıkması, **demokrasi kültürünün** yerleşmesi, (3) Demokratik kurumlar ile bunların **sorumluluk alanlarının daha net olarak belirlenmesi** sayılmalıdır. **Tarihi süreç olarak, zorunlu askerliğin (yine Prusya tarafından) getirilmesi de önemli bir dönüm noktasıdır.**

19'uncu yy.la birlikte profesyonel askerî eğitim kurumları oluşturulmaya başlamıştır. Batıda profesyonel subaylık, harp sanatının geliştirilmesi ve uygulanması, bu kapsamda modern askerliğin oluşturulması açısından Prusya esas unsurdur. Ülkenin her an işgale açık olması üstün bir ordunun oluşturulmasının gerekli kılması, Prusyalılar da bunun ancak mahir bir subay sınıfı ve savaş sanatına bilimsel yaklaşım ile getirilebileceğini idrak etmişlerdir. **Fransız ekolü daha çok mühendislik eğitime ağırlık verirken, İngiltere'de aristokrasi ve rütbenin para ile satılması** uygulamasını uzun yıllar devam ettirmişlerdir. **1870 yılında Prusyalıların Fransızları mağlup etmesi,** askeri kalitelerini tartışmasız olarak ortaya koymuş ve bütün ülkelerin kendilerini **örnek** alması neticesini doğurmuştur.

Savaş sanatının ilerlemesi neticesinde ihtiyaç duyulan ileri düzeyde eğitim veren kurumların **öncülüğünü** yine **Prusya Harp Akademisi yapmış ve Prusya ordusunun kurmay sınıfı diğer ülkeler tarafından gıpta ile izlenen bir örnek teşkil etmiştir.** Prusya geleneğinin temelinde dikkat çeken hususlar: Günümüz harp okulları benzeri **çok yönlü eğitim,** profesyonellik, giriş ve terfide **liyakat,** kahramanlık yerine **bilim ve**

çalışmaya verilen önemdir.

Prusyalılar, uluslararası alanda askeri düşünceye de Clausewitz, sonrasında Moltke, Von der Goltz ve Schlieffen ile hakim olmuşlardır.

c. Asker Zihniyeti: Profesyonel Askerî Etiğin Muhafazakar - Realist Karakteri

Bu bölümde modern zamanların profesyonel askerin düşünce yapısı irdelenir. **Askerlerin ortak özellikleri** şu şekilde belirtilir:

Askerlere göre insan bencildir, kötüdür ve bu hususiyetleri evrenseldir. Normal insan asla bir kahraman değildir ancak askerî eğitimle doğal korkularına rağmen iş yaptırılabilir. Başarı ancak kişinin isteklerinin grubun isteklerine itaat etmesi neticesinde gelir.

Asker çok ciddi bir tarih öğrencisidir. Tarihi çok iyi okur ve genel sonuçlara ulaşmaya çalışır. Askere göre tarih dairevi ve döngüsel, yani kendisini tekrar eder. Medeniyetler kurulur ve yıkılır.

Askerler ulus devletin vazgeçilmezliğine inanır. Savaşlar hep politiktir ve mümkünse önlenmelidir. Savaşlar, insan ruhunda bulunan hatadan kaynaklandığı için kaçınılmazdır. Bu yüzden, ulus asla tam bir güvenliğe değildir. Asker güvenliği değerlendirirken devletlerin niyetlerinden ziyade imkân ve kabiliyetlerine bakar. Eğer bir ülke size zarar verme imkân ve kabiliyetini haizse bir gün bunu yapabileceği düşünülmelidir.

Askerler her zaman daha fazla para ve güç ister, asla bulunulan seviyeyi yeterli görmezler. Ülkenin güvenliği her şeyden önce gelir, idealler veya ahlaki gerekçelerle güvenliği tehlikeye atacak maceralara asla girilmemelidir.

Profesyonellik vazgeçilmezdir ve bir **subay** kadrosu, sadece **askerlik idealine itaatkâr olduğu ölçüde profesyoneldir.** Silahlı kuvvetler içinde değişmez ve birleştirici olan tek şey mesleki yetkinlik idealidir. Bireyin iyi askerlik idealine sadakati, birlik ruhu ve geleneklerine sadakati ile ölçülür. İtaat askerlerin en yüksek faziletidir.

ç. Güç, Profesyonellik ve İdeoloji: Kuramsal Açından Sivil-Asker İlişkileri

Sivil denetim kavramının tanımlanmasıyla ilgili temel sorun; "askerin siyasi etkisi nasıl asgariye indirilebilir" sorusunda düğümlenmektedir. İki çözüm önerilebilir: Sivil gücün azami seviyeye çekilmesi (özel kontrol) veya **Askerî profesyonelliğin azami seviyeye çıkarılması** (nesnel kontrol). Nesnel kontrolün **amacı, orduyu profesyonelleştirerek, onu devletin bir aracı haline getirmektir.** Özel sivil denetimi artırma gayreti de sıklıkla askeri güvenliği zayıflatır, arzu edilen nesnel denetimdir.

d. Almanya ve Japonya: Uygulamada Sivil-Asker İlişkileri

Almanya ve Japonya, Amerikalılar tarafından militarist uluslar olarak sınıflandırılırlar. Almanlar, subayların ulaştığı profesyonellik ile eşsizdir ve militarist bir devlet olarak

değerlendirilmemelidir. Savaşın siyasetin bir aracı olduğu ve bu nedenle askerin devlet adamının küçük ortağı şeklinde bir işlev yerine getirdiği subay kadrosunda bir hakikat olarak genel kabul görmüştür. Askerî yetkinin kapsamı askerî meselelerle sınırlı tutulmuştur. **Birinci Dünya Savaşı ile birlikte ordunun kendi geleneklerinin aksine, ülke yönetiminde tekel olması felaketle sonuçlanmıştır.**

Nazilerin iktidarı, askerlerle varılan gayri resmi bir anlaşmayla gerçekleşir. Buna göre **ordu siyasetten çekilecek**, karşılığında yeniden silahlanma programı ve özerklik sağlayacaktır. Subay kadrosu bu yıllarda tekrar profesyonel askerliğe dönmüş ve huzur bulmuşlardır. Ancak **neticede zirveye çıkan subay kadrosu, Hitler'in politikalarının kurbanı olur.**

1945 yılına kadar Japon düşüncesinin temel çerçevesini oluşturan **Japon ulusal ideolojisi**, özünde, imparatorluk yetkisi ile samuray hâkimiyetini yansıtan birbiriyle ilişkili iki düşünce sisteminden meydana gelmiştir. Japonlar Almanlardan farklı olarak militarist bir ülke kurmuş, savaşmayı da kaçınılan değil arzu edilen bir gerçek olarak benimsemişlerdir. **Askerlerin Shogun (uzun yıllar ülkeyi yöneten asker aileler) geleneğinin bir devamı olarak ülkenin her kademesinde yönetimi bizzat üstlenmeleri felaketle neticelenmiştir.**

3. II. KISIM: AMERİKA'DA ASKERÎ GÜÇ: TARİHSEL DENEYİM, "1789-1940"

Amerika Birleşik Devletleri'nde, başat ideoloji olan Liberalizmin en önemli hususiyeti askerî kurum ve ideolojiye olan düşmanlığıdır.

Amerikalılar savaş konusunda uç eğilimler gösterirler: ya savaşa kutsal karakter atfeder (haçlı seferi gibi) ve onu gönülden destekler, ya da tümünden reddederler. Bu kapsamda, kutsal olduğu için girilen bir savaşı da, profesyoneller değil, haçlı seferlerinde olduğu gibi halkın bizzat kendisi icra etmelidir. Bu zihniyet uzun yıllar ABD'de hâkim olduğu için profesyonellik çok geç gelişmiş ve bizzat savaşçı halk miti doğrultusunda ulusal muhafızlar gibi milis gruplar çok etkin olarak varlıklarını idame ettirmişlerdir. **Genel olarak güneyde kuzeye nazaran daha muhafazakâr ve asker yanlısı karakter arz eder.** Büyük askerlerin genelde hep güneyden çıkması da bunun güzel bir örneğidir.

Amerikan Anayasasını yazanlar, askerin sivillerce denetlenmesini dikkate almamışlardır, zira o zamanlar düzenli bir ordu kavramı bulunmamaktadır. Bu yüzden, geleneksel olarak **Amerikalılar yarı askerî ulusal muhafızları daha iyi kontrol edebilecekleri düşüncesiyle her zaman düzenli orduya tercih etmişlerdir.**

a. Amerika'da Askerlik Mesleğinin Oluşumu

ABD'de iç savaşı (1865) müteakip, büyük sermaye ordunun gereksizliğini savunmuştur. İç savaş zamanında bir milyar dolar olan askerî harcamalar yirmi beş milyon dolara kadar gerilemiştir. Dünya devletleri ile kıyaslandığında ABD ordusu o yıllarda çok gerilerdedir ve ülkenin diğer kesimlerinden soyutlanmıştır.

ABD ordusunun profesyonelleşmesi, ulusal ilgisizlik neticesinde gelen izolasyonun sağladığı "laboratuvar" koşullarında General Sherman ve Tuğamiral Luce tarafından başlatılmıştır. Bu aşamada, topçu ve piyade okulları kurulmuş, dış dünya askeri sistemleri, **özellikle Almanya incelenerek modern ordunun temelleri atılmış**, profesyonelliğe geçiş başarılabilmiştir. **1802 yılında bir mühendislik okulu olarak kurulan West Point'teki Kara Harp Okulu ve akabinde eğitime başlayan Annapolis'teki Deniz Harp Okulu bu dönemde birer harp okulu hüviyetini kazanmışlardır.** Yine bu dönemde Harp Akademileri kurulmuş ve harp sanatı üst düzeyde öğretilmeye başlanmıştır. **Alman ekolü bu dönemde tartışmasız gerçek olarak kabul edilmiş, Clausewitz, Moltke ve Goltz'un eserleri kutsal metinler gibi okunmuştur.** Bu döneme kadar Amerikan askeri düşüncesinin öne çıkan üç karakteri vurgulanabilir: (1)**Tekniğe verilen önem** (mühendisliğin harp sanatının önüne geçmesi), (2) **Askerliğin** herhangi bir sosyal gruba (profesyonel subaylar gibi) verilemeyeceği ve bütün **Amerikalıların ortak varlığı** olduğu, (3) **Profesyonellik.**

1890-1920 yılları arasında Neo Hamiltoncu diye isimlendirebileceğimiz bir grup devlet adamı, askerî ve sivil düşünceye ait unsurları birleştirmeye çalışmış, askerlerin ülke savunmasını güçlendirme çabalarını destekleyen ilk önemli Amerikan toplumsal gurubu oluşturmuşlardır. Ancak neticede liberal Wilsonizm bu akımı mağlup etmiştir. Bu dönemde askerî düşünceye hakim figür olarak Alfred Thayer Mahan, ulusal genişlemeyi bir amaç, bir görev ve sorumluluk olarak yücelten bir ulusal güç felsefesi ile öne çıkmış, savaflara ahlaki ve dini gerekçelerle haklılık kazandırmıştır.

b. İki Savaş Arası Sivil-Asker İlişkilerinin Durağanlığı

Bu dönemde, toplum ile Amerikan askerinin yeniden bir ayrışması söz konusudur. **1920'li yıllara** savaş gemilerine harcanması planlanan paranın, okullara harcanması gerektiğine inanan politikacılar ve **askerliği aşağı bir meslek olarak gören zihniyet Amerika'ya hakim olur.** Ordu ile siyaset tamamen birbirinden ayrılmıştır. Salt askerliğe özgü bir yaşam sürmekten tatmin olamayan birinin, derhal orduyu terk etmesi gerektiği askerî liderler tarafından sıklıkla vurgulanmıştır.

4. III.KISIM: AMERİKAN SİVİL-ASKER İLİŞKİLERİNDE KRİZ DÖNEMİ, "1940-1955"

a. İkinci Dünya Savaşı: Gücün Simyası

II'nci Dünya Savaşı, Amerikan sivil-asker ilişkilerinde yeni bir dönem başlatmıştır. **Doğrudan Başkana bağlanan kuvvet komutanları ve Genelkurmay Başkanınca** temsil edilen askerlerin hemen hemen yönetimin bütün unsurlarına hakim olduğu söylenebilir. Profesyonel asker zihniyeti, askerî zafer değil, **askerî güvenlik** odaklıdır.

b. Savaş Sonrası On Yılda Sivil-Asker İlişkileri

II'nci Dünya savaşı sonrası sivil asker ilişkilerinin en önemli olayı, askerî ihtiyaçlar ile liberal Amerikan toplumu arasında sürekli tırmanan gerilim olmuştur. **Askerî kadrolar ve kurumlar, ABD siyasetinde hiç olmadığı kadar yetki ve nüfuza sahip olmuştur.** Bunda, soğuk savaş ile birlikte şekillenen yeni konjonktürde, ulusal politikaların belirlenmesinde askerî mülahazaların vazgeçilmez hale gelmesi etkin olmuştur. Asker toplumdan soyutlaması mümkün olmayan bir varlık olarak değerlendirilmektedir. Bu dönemde, "kışla devlet" adı altında yürütmenin (askerî erki de kontrolüne alarak) yasama ve yargının üzerinde etkin olması veya "sivil asker kaynaşması" adı altında üst düzey komutanların askerî olmayan sorumluluklar da üstlenerek ulus yönetiminde etkin rol almaları yönünde talepler gündeme gelmiştir.

Profesyonel askerlerin ABD toplumundaki etkisi 1946-1955 yılları arasında 2'nci Dünya Savaşı dönemine oranla azalmış, ancak yine de savaş öncesine göre görülmemiş oranda artmıştır. Artık askerler gerek diğer devlet kurumlarında gerekse sivil organizasyonlarda etkin olarak rol almaya başlamışlardır.

c. Kuvvet Komutanlarının Siyasi Roller

ABD'de kuvvet komutanları savaş yılları sonrasında, savaş yıllarındaki kadar olmasa da yoğun biçimde **siyasetle içli dışlı** olmaya devam etmişlerdir. Savaş sonrası Truman ve Eisenhower dönemleri incelendiğinde değişik yapılar ortaya çıkar.

Dış politikada muhafazakâr bir caydırıcılık izlenen Truman döneminde kuvvet komutanları Kongre ve kamuoyu önünde kimi askerî politikaları hararetle savunarak aktif rol almışlar ve yönetime destek sağlamışlardır. Yönetim tarafından bel bağlanan askerler, hem Kongre hem de Sivil Toplum Örgütleri önünde yönetimin siyasi avukatları gibi davranmışlardır.

Eisenhower yönetiminin getirdiği en köklü değişiklik, iç ve dış politikayı ortak bir anlayışa göre birleştirmek olmuştur. Kuvvet komutanlarının kötümser öngörülerini reddetmişler, sürekli olarak Amerikan ordusunun dünyanın en iyisi olduğunu, güçlü bir ekonominin ilk savunma hattını oluşturacağı ve ulusal likiditeyi tehdit edecek tarzda bir silahlı kuvvet yapılanmasının yersiz olduğu görüşüne yer verilmiştir. Teknolojik çeşitlilik ve üstünlük sayesinde konvansiyonel kuvvet indirimine gidilebileceği düşüncesi gündeme getirilir.

Eisenhower yönetimi, komutanlardan yönetimi savunmalarını değil, görüş birliği talep etmiştir. Bakan Wilson'ın ifadesiyle komutanlar ekibin sözcüleri değil, mensupları olarak düşünülmüştür. Eisenhower yönetiminin siyasi gücü, sivil lider kadrolarının popülaritesi, politikaların halk nezdinde kabul görmesi sonucunu doğurmuş, kuvvet komutanlarının hükümet politikalarını savunmalarını gereksizleştirmiştir.

ç. Kuvvetler Ayrılığı ve Soğuk Savaş Savunma Anlayışı

Soğuk Savaşın gerektirdiği üst düzey savunma faaliyetlerinin devam ediyor olması, çoğulcu

veya dengeli bir ulusal askerî strateji geliştirilmesi gereği, **kuvvetler ayrılığının rolünü** arttırmıştır. Soğuk Savaş sırasında askerî meselelerin artan önemi, kaçınılmaz olarak, Kongre'nin askeri politikaya ve silahlı kuvvetlerin idaresine müdahale etmesine meşru bir zemin hazırlamıştır.

Amerikan kamu idaresinin özgün unsurlarından biri de anayasal kuvvetler ayrılığı ile anayasal işlevler ayrılığı arasındaki çatışmadır. **Kongre ve Başkan'ın** birbirlerinden ve herhangi bir üst kurumsal otoriteden bağımsız olmaları, bu iki kurumun **hükümet etme yetkisini paylaştıkları** anlamına gelmiştir. Bunun kaçınılmaz sonucu ise **kurumlar arasında sürekli rekabet ve sürtüşme olmuştur**. Bütçeyi tahsis eden kongre ve yönetim yetkisini haiz olan Başkan'ın yetkilerinin kesin sınırlar ile belirlenmemesi bu problemi doğurmuştur. Sonuçta ise, işlevler ayrılığının kuvvetler ayrılığı önünde etkisini yitirdiği söylenebilir. Bununla birlikte, askerî konuların ulusal politikaların belirlenmesinde giderek artan önemi neticesinde, kongre askerî mevzularda -askerlerin hiç hoşuna gitmemesine rağmen- daha fazla girmiş ve komuta kadrolarının komisyonlar önünde görüşlerini açıklamalarında ısrarcı olmuşlardır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde ulusal güvenlik politikaları, stratejik tekilciliğe, yani tek bir kavramsallaştırma ile bunu temel alan silah sistemleri ve kuvvet oluşumu anlayışına dayalı bir ulusal askerî politikaya dayanır. Bunun tam tersi olan stratejik çoğulculuk, geniş bir yelpazedeki potansiyel güvenlik tehditleri ile başa çıkabilmek için farklı türlerde askerî yapılanma ve silah sistemleri gerektirir ki kongre bunu sağlamaya çalışmaktadır. Kongre bunu elde etmek için, yürütme tarafından göz ardı edilen askerî görüşlerin ifade olanağı bulduğu soruşturmaları, savunma yapılanmasına dair hukuki düzenleme yetkisini ve en önemlisi de askerî bütçe üzerindeki denetim yetkisini kullanılır. **Kongre; savaş, kriz gibi durumlar haricinde, Başkan'ın askerî bütçesi üzerinde değişiklikler yapmayı adeta bir görev olarak kabul eder.**

d. Sivil-Asker İlişkilerinin Kuramsal Örgütlenme Yapısı

Sivil-Asker ilişkilerinin düzenlenmesine yönelik kurumsal örgütlenme yapısı, üç farklı işlevin yerine getirebilmesine izin vermelidir.

- (1) **Profesyonel askerî işlev;** ulusal politikanın uygulanmasında silahlı güçlerin yönlendirilmesi;
- (2) **İdari-Mali işlev;** iktisadi ve verimliliğe ilişkin çıkarların temsili,
- (3) **Politik-Stratejik işlev;** profesyonel askerliğe özgü idari-mali anlayış arasında denge oluşturulması.

II'nci Dünya Savaşı sırasında ABD, Profesyonel askerî işlevin yanı sıra politik askerî işlev ile idari-mali işlevi de ifa eden örgütlü bir askerî birim sıfatıyla JCS'yi (Joint Chiefs of Staff - Genelkurmay Başkanlığı) merkezi konumdadır. Savaş sonrası on yıl zarfında, sivil-asker ilişkileri dengeli bir kalıba girme eğilimi göstermiş, JCS savaş dönemindeki etkinliğini

kaybetmiştir. **1947 yılında yürürlüğe giren Millî Güvenlik Kanunu ile JCS'nin savaş döneminde politika belirlenmesine dair statü ve rolü Ulusal Güvenlik Konseyine devredilmiştir.** Oluşturulan yeni yapıda yer alan Savunma Bakanının en önemli görevi, yıllık sahip olunması gereken gücün belirlenmesi ve gerekli teklifin Başkana sunulmasıdır. Bakan kendi kabiliyetine göre basit bir işletme danışmanı, yöneticisi veya ulusal güvenlik politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasında etkin bir aktör olabilir. Dengeli bir sivil-asker ilişkileri sistemi, Bakanın güvenlik politikalarına ilişkin stratejist olarak işlev göstermesini gerektirir.

e. Yeni Bir Dengeye Doğru

II'nci Dünya Savaşı'nı takip eden süreçte, 1940 öncesinde alışık olunandan çok daha büyük bir silahlı kuvvetlere sahip olmak kaçınılmaz hale gelmiştir. Liberalizm, savaş sonrası on yılda, sivil- asker ilişkilerine yönelik Amerikan yaklaşımındaki hâkimiyetini sürdürürken, askerî kurumlar açısından daha uygun, sıcak ve yeni bir muhafazakâr ortamın ortaya çıkışını haber veren köklü bir değişim de bu dönemde başlamıştır. **Akademik çevrelerde, asker kökenli yazarların 1870'lerden beri vurguladığı uluslararası siyaset anlayışı kabullenilmiştir. Ayrıca, yüksekokul ve üniversitelerde ulusal güvenlik sorunlarına verilen önem giderek artmıştır.**

Askerlerin problemleri ve ordunun kalitesi kamuoyunda daha fazla ilgi çekmeye başlamış, maaşlar iyileştirilmiş ve ordunun profesyonelleşmesi önemli bir konu olarak gündemde yerini korumuştur. **Edebiyat alanında orduyu, daha takdir edici bir yorumla tanımlayan popüler roman ve hikâyeler ortaya çıkmıştır.**

Sonuç olarak; düzenin bekçileri olarak askerlerin omuzlarına çok ağır bir yük binmektedir. Verebilecekleri en büyük hizmet, **doğruluklarını muhafaza etmeleri**, askerliğe uygun şekilde **görevlerini sükûnet ve cesaretle yapmalarıdır.** Profesyonellikten ve mesleki özelliklerinden uzaklaşmaları, önce kendilerini ve ülkelerini yıkıma götürecektir. Bunun için, **sivillerin, askerlerin mesleki standartlarını benimsemeleri konusunda engelleyici olmamaları bir ön şarttır.**

Cizgi Ötesi Kitap Kurtları